

Verslag schooldoorlichting
Gesubsidieerde Vrije Basisschool
Wevelgemstraat 2A
8930 Lauwe

Instellingsnummer: 18796

Directie : Benny Tarras

Schoolbestuur : VZW Vrij Basisonderwijs Lauwe
Marc Vantghem, voorzitter
Wevelgemstraat 2A
8930 Lauwe

Periode : november 2006

Inspectieteam : Herman Muylle (inspecteur-verslaggever)
Viviane Druant

Inhoudsopgave

1	Situering	3
2	Onderwijskundig en organisatorisch functioneren	4
2.1	Onderwijskundig functioneren	4
2.1.1	Basisvorming als samenhangend geheel realiseren	4
2.1.2	Brede ontwikkeling realiseren	6
2.1.3	Zorgbreedte realiseren	8
2.2	Organisatorisch functioneren	10
2.2.1	Beschikken over een gezamenlijke doelgerichtheid	10
2.2.2	Beschikken over een intern leiderschap om een eigen beleid te voeren.....	11
2.2.3	Beschikken over het vermogen tot communicatie en overleg.....	11
2.2.4	Beschikken over ruimte voor professionele ontwikkeling.....	13
2.3	Synthesebeeld.....	14
2.4	Aanbevelingen onderwijskundig en organisatorisch functioneren	14
3	Risicobeheersingsbeleid	16
3.1	Toelichting	16
3.2	Aanbevelingen risicobeheersingsbeleid.....	16
4	Andere wettelijke bepalingen	17
4.1	Didactisch materieel en schooluitrusting.....	17
4.2	Wettelijke voorschriften	17
4.3	Aanbevelingen naleving andere wettelijke bepalingen	17
5	Conclusies en advies	18
5.1	Conclusies.....	18
5.2	Advies.....	18

1 Situering

CONTEXTGEGEVENS		
Omgeving	<i>ligging</i>	Halfstedelijk
	<i>onderwijsaanbod</i>	Gemeenteschool en gemeenschapsschool in de onmiddellijke omgeving
School	<i>structuur</i>	Basisschool
	<i>scholengemeenschap</i>	Sint-Vincentius
Middelen	<i>lestijdenpakket</i>	Kleuter: 118 Lager: 274
	<i>urenpakket</i>	42
INPUTGEGEVENS		
Directie	<i>onderwijservaring</i>	20 jaar
	<i>directie-ervaring</i>	8 jaar
	<i>bijkomende kwalificaties</i>	DHOS
Teamleden	<i>onderwijzend personeel</i>	Kleuter: 6 Lager: 15
	<i>(para)medisch personeel</i>	
	<i>ondersteunend personeel</i>	7 (PWA + sociaal secretariaat)
	<i>anciënniteit</i>	Hoofdzakelijk 30'ers en 40'ers
	<i>bijkomende kwalificaties</i>	Eén teamlid (directie) bezit DHOS; zoco volgde vozo
Kinderen	<i>spreiding</i>	Uit alle milieus
	<i>groepen</i>	Kleuter: 94 Lager: 194
	<i>doelgroepleerlingen</i>	Ongeveer 24%
	<i>rekruteringsgebied</i>	Uit de onmiddellijke omgeving
	<i>vervolgonderwijs</i>	Wevelgem, Menen, Kortrijk

AANVULLENDE INFORMATIE			
Vorige SDL	<i>schooljaar</i>	2000-2001	<i>referentienummer</i> 00/01 - - GO - 1
Andere	Doorlichting GOK: schooljaar 2004-2005		

AFKORTINGEN	
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
GOK	gelijke onderwijskansen
GON	geïntegreerd onderwijs
ICT	informatie- en communicatietechnologie
KVS / LVS	kindvolgsysteem / leerlingvolgsysteem
MDO	multidisciplinair overleg
KLOSC	Kind/Leren/Opbrengst/School/context

2 Onderwijskundig en organisatorisch functioneren

2.1 Onderwijskundig functioneren

2.1.1 Basisvorming als samenhangend geheel realiseren

In welke mate bewaakt de school dat de **basiscompetenties** door zoveel mogelijk kinderen worden gerealiseerd en biedt ze hiertoe onderwijs aan dat **continu** is opgebouwd, **werkelijkheidsgericht** is en het verwerven van **cognitieve leerstrategieën centraal stelt**?

- Met het oog op het nastreven en/of bereiken van de decretale ontwikkelingsdoelen en eindtermen (ODET) kiest de school voor de leerplannen van VVKBaO. De meeste teamleden werken in de geest van de nieuwe leerplannen, waarbij ze rekening houden met de uitgangspunten van OD en ET.
- Het kleuterteam baseert zich bij de planning overwegend op het ontwikkelingsplan voor de kleuterschool. Groeilijnen, doelenlijsten, hoekenfiches,... die refereren aan het ontwikkelingsplan, tonen aan dat het team zich bewust is van de decretale inspanningsverplichting om de OD na te streven. In de week- en dagplanning vinden we verwijzingen naar het ontwikkelingsplan. Voor beeldende opvoeding wordt het aanbod geïnventariseerd en de begrippenlijst bijgehouden. Het aanstippen van de nagestreefde doelen om zo het aanbod te bewaken voor de groep is echter nog geen verworvenheid.
- In het lager onderwijs vertrouwen de teamleden erop dat de onderwijsleerpakketten voor Nederlands, Frans en wiskunde voldoende garantie bieden voor de realisatie van de ET. Voor wereldoriëntatie vertoont de uitwerking van sommige thema's momenteel nog een vrij wisselend beeld. Meerdere leerkrachten 'volgen' een methode, anderen laten thema's weg, anderen putten leerinhouden uit verschillende methodes, uit 'eigen' pakketten of uit tijdschriften zonder daarbij systematisch de leerplandoelen voor ogen te houden. Het aanbod van muzische vorming verschilt van klas tot klas. De intentie om ook dit leergebied op de leerplandoelen af te stemmen blijkt uit de inventarisering van het aanbod voor beeldopvoeding. De leerkrachten die instaan voor de bewegingsopvoeding werken sterk ontwikkelingsplan- of leerplangericht. Voor die leergebieden bewaken de leermeesters consequent de afstemming van hun onderwijsleeraanbod op het leerplan.
- Op schoolniveau is de decretaal verplichte planmatigheid voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen nog niet expliciet uitgewerkt op schoolniveau. De ET 'leren leren' krijgen in alle klassen aandacht door het gebruik van de 'beertjes van Meichenbaum' in een gegradeerde voorstelling en uitwerking. Er is een aanzet tot planning in het zesde leerjaar waar een aantal afspraken functioneren met de bedoeling deze in de nabije toekomst 'topdown' verder uit te werken. Bij de observatie blijkt dat meerdere teamleden in diverse leergebieden toch geregeld focussen op een goede leer- en werkhouding met expliciete aandacht voor zelfstandig gebruik van strategieën en leermiddelen. Ook het huiswerkbeleid, nog niet altijd gericht op een gedifferentieerde aanpak, draagt daartoe bij. Voor de realisatie van 'sociale vaardigheden' focust het team vanuit de GOK-werking op alle niveaus, op bepaalde acties rond het jaarthema 'verbondenheid' vertaald in maandpunten. De organisatie van diverse werk- en groeiperingsvormen, het gebruik van de gevoelensdoos in het kleuteronderwijs en de Axenroos bij de oudste kleutergroep tonen aan dat de ontwikkeling van sociale vaardigheden aan bod komt. De organisatie van de meerdaagse activiteiten is gemotiveerd vanuit de mogelijkheden om deze leergebiedoverschrijdende eindtermen na te streven.
- Dankzij de methodegebonden toetsen en die uit het leerlingvolgsysteem gaan de individuele leerkrachten geregeld na in welke mate bepaalde doelen van een aantal leerdomeinen gerealiseerd zijn. Dit resulteert in degelijke informatie op klasniveau. De school wendt deze info op kind- en groepsniveau nog maar weinig aan om de onderwijskwaliteit systematisch en effectief te analyseren, te interpreteren en te beoordelen op schoolniveau. Sedert vorig schooljaar neemt de school niet meer deel aan de diocesane proeven omdat de leergebieden Nederlands en wiskunde slechts fragmentarisch worden benaderd. Voor het zesde leerjaar zijn de interdiocesane proeven wel meer dekkend voor het leerplan. Daarom neemt de school wel terug deel. Ze scoort meestal rond het Vlaams gemiddelde wat rekening houdend met de leerlingenkenmerken en de schoolcontext te verwachten is.
- Het outputdossier bevat gegevens en cijfermateriaal over alle outputindicatoren. Zo zijn zowel de resultaten van de leerlingen in het vervolgonderwijs, afwezigheden, opbrengsten, loopbaangegevens, getuigschriften basisonderwijs, als tevredenheidsonderzoek bij ouders en leerlingen in kaart gebracht. Na interpretatie en communicatie geven ze geregeld aanleiding tot bevestiging, bijsturing of interventies op klas- en leerlingniveau maar in mindere mate op schoolniveau. De invoering van de BASO-fiche waarbij vanuit het basisonderwijs info over de leerling via de ouders aan het secundair onderwijs wordt doorgegeven met de bedoeling feedback te krijgen, is in ontwikkeling.
- Op schoolniveau beogen overgangsgesprekken, afspraken en een aantal documenten in belangrijke mate een continue en/of een gegradeerde opbouw. Gerichte aandacht voor continuïteit en gradatie op onderwijskundig vlak lezen we vooral in het schoolwerkplan. Dit document is inhoudelijk van een hoog niveau en stuurt in belangrijke mate het onderwijskundig en organisatorisch functioneren van deze

school. Er is een duidelijke congruentie tussen wat 'op papier' staat en wat in de 'praktijk' vast te stellen is.

- In het kleuteronderwijs is er op een intentionele wijze aandacht voor de continue opbouw van het ontwikkelingsproces. Het gebruik van het ontwikkelingsplan en de leerplannen verzekeren een gegradueerd onderwijsleeraanbod. De klasinrichting en -uitrusting, de kalenders, pictogrammen en puzzels sluiten eveneens aan bij het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Begrippenlijsten zijn opgedeeld per leeftijdsgroep. In het ontwikkelingsmateriaal brengen de kleuteronderwijzers voor de kinderen meestal een duidelijke gradatie aan. Voor de vaste thema's zijn groeilijnen ontworpen met inhoudelijke doorstroming en gradatie over de leeftijdsgroepen heen. Ook de onderwijsstijl die een groei naar zelfstandigheid nastreeft getuigt van deze kwaliteitsindicator.
- In de lagere afdeling blijkt uit meerdere documenten in het schoolwerkplan, de rapportering, de onderwijsleerpakketten, de aandacht voor continuïteit en gradatie op school- en klasniveau. Ook in lichamelijke opvoeding realiseert de school een longitudinale opbouw van de activiteiten over de leeftijdsgroepen heen. Dit is echter voor muzische vorming minder het geval. Voor wereldoriëntatie is het team nog zoekende en krijgen de leerplandoelen in enige mate aandacht maar ze primeren niet altijd. Door enig overleg en het doorgeven van thema's proberen sommige titularissen te zorgen dat overlappingsen worden vermeden. Referentiekaders aan de wand getuigen voor het aspect 'tijd' en 'ruimte' niet altijd van een doorgaande lijn. Ze worden veelal weinig dynamisch aangewend. Het leerlingvolgsysteem in het kleuteronderwijs en de rapportering in het lager onderwijs zijn voorbeelden van het zoeken naar continuïteit en gradatie.
- Formele overgangsgesprekken en kinddossiers dragen bij tot continuïteit. Met het oog op een vlotte overgang naar het eerste leerjaar organiseert de school drempelverlagende activiteiten voor de kinderen van de derdekleuterklas. Meerdere afspraken op het pedagogisch-didactische vlak zoals onder meer het gebruik van kalenders, contractwerk, voorbereidend lezen en schrijven stromen door. Soms worden gezamenlijke activiteiten, vieringen of uitstappen opgezet. De school doet ook voldoende inspanningen om de brug te slaan met het voortgezet onderwijs. Het zesde leerjaar volgt een uitgewerkt 'CLB-traject' om de keuze van de leerlingen voor het secundair onderwijs te richten. Deze leerlingen brengen een bezoek aan een technische school. Momenteel wordt een BASO-fiche ingevoerd om de resultaten van de kinderen in het vervolgonderwijs op te volgen.
- Het ontwikkelingsaanbod sluit in het kleuteronderwijs nauw aan bij de jaarkring en de leef- en belevingswereld van de kinderen. Soms gaan de leerkrachten in op de spontane interesses van de kleuters. De werkelijkheid wordt sterk aanschouwelijk gemaakt en er is geregeld aandacht voor een directe en multisensoriële waarneming. De titularissen verrijken doelgericht bepaalde hoeken in relatie met het behandelde thema. In enkele klassen kan door selectie en het opbergen van bepaalde materialen de beschikbare ruimte voor de kleuters uitgebreid worden.
- In het lager onderwijs zien we in de meeste klassen sporen van een werkelijkheidsgerichte aanpak binnen diverse leergebieden en -domeinen. Verscheidene belevende waarnemingen buiten de klas, maar ook meerdaagse activiteiten, beïnvloeden het didactisch handelen van de leerkracht en de leermotivatie van de leerlingen. Experts of getuigen uitnodigen om een bepaalde thematiek te verduidelijken, komt af en toe voor. De illustratie van de thema's aan de wanden is in meerdere klassen voortreffelijk, in andere moet daar nog werk van worden gemaakt. Heel wat leerinhouden worden ook in het lager onderwijs gekaderd in een reële context. Meerdere titularissen hebben oog voor actualiteit. Enkel vieren daarbij een sterke leerlinginbreng.
- Eigen aan de themawerking in het kleuterniveau worden situaties aangeboden waarin de horizontale samenhang in het aanbod sterk aanwezig is. Voorbereidend rekenen, lezen en schrijven worden veelal binnen het thema aangeboden. Bewegingsopvoeding is soms in het thema ingebed. In het lager onderwijs wint de samenhang over leergebieden heen eveneens meer veld. Muzische vorming is vooral gekoppeld aan de inhouden van Nederlands en wereldoriëntatie. Ook bij de geïntegreerde werkperiodes bij meerdaagse extramurale activiteiten is er duidelijk aandacht voor horizontale samenhang. Inzake wereldoriëntatie leeft de totaliteitsgedachte en proberen de meeste titularissen die systematisch na te streven.
- Voor cognitieve leerstrategieën functioneert op schoolniveau de doorgaande lijn van de zelfinstructiemethode van Meichenbaum. Uit de gesprekken en observaties blijkt dat die strategie gericht wordt toegepast. In meerdere klassen stimuleert de leerkracht expliciet 'sturing en zelfsturing'. Daarbij wordt gefocust onder meer op een krachtige leeromgeving, op zelfstandigheid bij het verwerven en verwerken van informatie en op toepasbare kennis in functie van maatschappelijke redzaamheid. Op schoolniveau zien we voor bepaalde groepen naschools 'studie' ingeroosterd.
- In de kleuterschool gaat veel aandacht naar zelfredzaamheid en weerbaarheid. De kleuters krijgen ruime kansen om de leerinhouden aan te leren, te integreren en toe te passen tijdens verschillende activiteiten en op diverse wijzen. De onderwijsgevers kiezen bewust voor een procesmatig en ontwikkelingsgericht onderwijs. Er is een duidelijk groeiproces om kinderen zelfstandigheid en planmatigheid aan

te leren. Pictogrammen, gevisualiseerde stappenplannen, keuzeborden en een veelheid aan kwalitatieve opvoedende spellen ondersteunen dit en bevorderen zo het transferabel leren. Evaluatiemomenten vóór het opruimen - mét en door kleuters - zijn bij enkelen een gewoonte.

- Dankzij het gebruik van de onderwijsleerpakketten, maar ook door studiedagen en nascholingen krijgen strategieën kansen. In sommige klassen zien we afspraken vertaald in de referentiekaders aan de klaswand. Bepaalde syntheses van deelaspecten van een leergebied of van ordeningsmiddelen bewijzen hun diensten, maar de geringe dynamiek van tijd- en ruimtekaders houdt in sommige klassen gemiste kansen in. In andere klassen is de klaswand eerder didactisch arm.
- Uit de observaties blijkt dat de intentionele aandacht op het verwerven van productieve leerstrategieën in het lager onderwijs verschilt naargelang de leerkracht en het aanbod in de onderwijsleerpakketten. Met het oog op transferabel gedrag is een aanpak met interactieve werkvormen en met een variatie van groeperingsvormen - ook klasoverstijgende - een meerwaarde. Er zijn veelvuldig kansen om bepaalde kennis, technieken en vaardigheden te oefenen. Voor het vaardig omgaan met transfergerichte leermiddelen zoals een woordenboek, een atlas, een zakrekenmachine zijn er geregeld geïntegreerde oefenmogelijkheden. Bij het ICT-gebruik heeft het team nog te weinig oog voor leerprocesgerichte competenties als oefenen, zoeken en verwerken van informatie, communiceren én creëren. Zowel de frequentie als de functionaliteit kan worden verhoogd door een goed uitgewerkte en doordachte leerlijn. Het bevorderen van de leescultuur bij kinderen wordt intentioneel beoogd in diverse initiatieven. Binnen leren leren is er aandacht voor studeertips en studieplanning. Het valt op dat de kansen die de leerlingenagenda daarbij biedt door bepaalde leerkrachten sterker worden aangewend dan door andere.

Beoordeling

Het schoolteam levert belangrijke inspanningen om de meeste basiscompetenties na te streven. Het ontwikkelingsplan, leerplannen en onderwijsleerpakketten zijn bij de planning het meest richtinggevend. Systematisch bewaken of alle OD en ET - ook leergebiedoverschrijdende - in het aanbod kansen krijgen, gebeurt nog te weinig gestructureerd. Voor wereldoriëntatie en muzische vorming is de controle op het evenwicht tussen de bestaansdimensies en het al dan niet bereiken van leerplandoelen niet sluitend. Er is voor enkele leerdomeinen een aanzet om na te gaan of kinderen de nagestreefde doelen bereiken, hoewel dit veelal nog te weinig resulteert in gegevens en eventuele bijsturing op schoolniveau. Het team heeft in beide niveaus een duidelijke weg afgelegd met betrekking tot doorgaande lijnen, zowel inhoudelijk als organisatorisch. Meerdere vaststellingen getuigen van werkelijkheidsgericht onderwijs met in de meeste klassen groeiende aandacht voor horizontale samenhang. Sommigen stellen cognitieve leerstrategieën bovendien centraal, maar er blijven op dit vlak nog extra groeikansen voor een schoolaanpak. Al bij al realiseert het team toch op een meer dan behoorlijke wijze heel wat aspecten van basisvorming als samenhangend geheel.

2.1.2 Brede ontwikkeling realiseren

In welke mate zorgt de school dat haar onderwijs gericht is op een brede ontwikkeling, gekenmerkt door een **harmonisch evenwicht** in het onderwijsleeraanbod binnen een **stimulerend pedagogisch klimaat**?

- In het pedagogisch project stelt de school dat zij wil werken aan de totale harmonische ontplooiing. Wij lezen er specifiek: '*Op een boeiende manier vormen wij een evenwichtige persoonlijkheid (hoofd, handen, hart) als voorbereiding op het leven*'. Uit de observaties blijkt dat het onderwijsleeraanbod en -proces in beide niveaus zijn afgestemd op een harmonische ontwikkeling. Naast de cognitieve en psychomotorische component heeft het schoolteam aandacht voor doelstellingen op het dynamisch-affectieve vlak. Talrijke school- en klasinitiatieven wijzen erop dat het welbevinden van de leerlingen wordt nagestreefd in het pedagogisch-didactisch handelen.
- De teamleden maken ernstig werk van hun kortetermijnplanning. In vele klasboeken lezen we concrete en evalueerbare doelstellingen gericht op de diverse ontwikkelingscomponenten.
- In het kleuteronderwijs is de tijdsindeling en het aanbod op de activiteitenroosters gericht op de ontwikkeling van de verschillende componenten van de persoonlijkheid. Gezamenlijke, gedifferentieerde en vrije momenten wisselen elkaar hierbij evenwichtig af. Bij de uitwerking van een belangstellingspunt formuleren de leerkrachten uitgebreid activiteiten, leerinhouden en doelen. Daarbij verwijzen ze frequent naar het ontwikkelingsplan en soms naar bepaalde leerplannen, waardoor een brede vorming wordt nagestreefd. Een sluitend bewakingsinstrument is momenteel nog niet in gebruik.
- In het lager onderwijs zorgen vooral de uurroosters - conform de richtlijnen van de onderwijskoepel - voor een evenwichtige programmatie van het aanbod tussen de vijf leergebieden. Het veelal nauwgezet volgen van de methodes voor Nederlands, wiskunde en Frans heeft als gevolg dat alle domeinen binnen die leergebieden regelmatig aan bod komen. Wereldoriëntatie en muzische vorming vertonen echter een wisselend beeld.
- In beide onderwijsniveaus krijgen de verschillende aspecten van muzische vorming aandacht maar het harmonische evenwicht tussen beeld, muziek, drama, beweging en media wordt niet steeds gereali-

seerd. Muzikale opvoeding blijkt in enkele gevallen verengd tot 'zingen'. In elke klas beschikken de leerkrachten over één of meer computers. Tijdens de schoolfase hebben we het gebruik ervan, vooral om leerinhouden te oefenen, enkele keren gezien. De leerlingen kunnen op vastgelegde momenten gebruik maken van een behoorlijk uitgerust computerlokaal. Soms begeleidt de ICT-verantwoordelijke samen met de leerkracht de kinderen. Er is nood aan een schoolspecifieke en duidelijk gegradueerde leerlijn waarbinnen een gedifferentieerde aanpak mogelijk wordt.

- De lichamelijke ontwikkeling krijgt in beide niveaus ruime kansen. Dit komt tot uiting bij het nastreven van grof- en fijnmotorische vaardigheden tijdens de leeractiviteiten, bij de handschriftontwikkeling en bij bewegingstussendoortjes. De lessen lichamelijke opvoeding getuigen van een gevarieerd en evenwichtig aanbod en er zijn goede afspraken tussen de betrokken leraren en de gymleerkrachten in verband met onderwijsstijl en gedragsregels. Voor beide niveaus is er een jaarplanning per leeftijdsgroep afgestemd op het leerplan. De watergewinning in de derdekleuterklassen vanaf het derde trimester, de schoolsportdag, de middagsport, de participatie aan naschoolse sportactiviteiten en de speelruimten zorgen voor extra bewegingsimpulsen. De school introduceerde speelkoffers met de bedoeling onder meer verveling bij de kinderen tijdens de pauzes tegen te gaan en aldus ruzies en pestgedrag te voorkomen.
- De gezondheidsopvoeding krijgt extra stimuli door een aantal acties en afspraken die in het schoolwerkplan en de onthaalbrochure expliciet worden beklemtoond of in herinnering worden gebracht. De beschikbaarheid van waterfonteintjes, het snoepbeleid, acties bij de leerlingen voor het schoon houden van de toiletten en de speelplaats, sorteren, recyclen en de luizencontrole zijn voorbeelden van waardevolle initiatieven. Voor gezondheidsopvoeding is er zo gerichte aandacht en meerdere geïntegreerde klasinitiatieven in beide niveaus kaderen in de realisatie van deze eindtermen.
- Het team beoogt de culturele ontwikkeling. Kinderen kunnen deelnemen aan meerdere culturele activiteiten. Zo krijgen ze kansen om hun persoonlijke smaak te ontwikkelen. De klasbibliotheken zijn behoorlijk uitgerust. In het kader van leesbevordering wordt de openbare bibliotheek geregeld bezocht. Daarnaast ontlenen meerdere teamleden ook boeken om de klasthanen uitdagender te maken.
- De vorming van de maatschappelijke weerbaarheid krijgt vooral aandacht als de kinderen een aantal situaties leren herkennen waarin ze alert en weerbaar moeten reageren. Dit gebeurt onder meer bij acties rond het 'pesten op school', bij praktische verkeersopvoeding en fietsvaardigheid, bij sommige lesmomenten actualiteit, door de aandacht voor het sorteren van het afval in de school en bij de lessen seksuele opvoeding en het MEGA-project voor het zesde leerjaar. Het kinderparlement vergadert geregeld en formuleert concrete voorstellen. De mondiale vorming krijgt geïntegreerde aandacht onder meer binnen leesteksten, actualiteit of tijdens de multiculturele week.
- De teamleden besteden ruime aandacht aan de affectieve en sociale ontwikkeling van de kinderen. In beide niveaus uit zich dat onder meer door een fijne, kindvriendelijke omgangsstijl. De organisatie van 'onthaalmomenten' of kringgesprekken beklemtoont de aandacht voor het welbevinden van de kinderen. Ook de organisatie van het kinderparlement getuigt van deze bezorgdheid. Tijdens het groeps- en hoekenwerk en tijdens de extramurosactiviteiten staan doelstellingen gericht op de sociale ontwikkelingscomponent ook in de focus. De inrichting en uitrusting van vele klassen beklemtonen dat eveneens. In sommige lokalen kan de klasinrichting en de - uitrusting nog bijgestuurd worden.
- De wilsontwikkeling wordt geactiveerd door het respecteren van de school- en klasafspraken, door het gebruik van het takenbord, het leren kiezen bij het hoeken- en/of contractwerk en door de impulsen in het kader van de ontwikkeling van kritische zin.
- De kleuteronderwijzers komen tegemoet aan de cognitieve ontwikkeling van de kleuters onder meer door het werken met pictografische voorstellingen en kalenders, maar soms ook door oefenmomenten aan de computer. Boekenhoeken worden geregeld aangevuld, soms met een pakket uit de bibliotheek.
- Het observatie- en volgsysteem binnen het kleuteronderwijs getuigt van aandacht voor zowel de cognitieve, de sociaal-emotionele als de psychomotorische ontwikkeling. Naast de informele oudercontacten bespreken de titularissen de verschillende ontwikkelingscomponenten op de ouderavond. Via de heen- en weermap worden kansen geboden om over de evolutie van de kleuter schriftelijk te rapporteren.
- In de lagere afdeling gebeurt het nazicht van het leerlingenwerk in de meeste klassen frequent en meestal zorgvuldig. We vinden veelal een score of een aftekening. Toch zien we soms ook een taak- of persoonsgerichte commentaar. Waarderende stempels, ontwikkelingsgerichte beoordelingen of feedback op de boodschap van creatief schrijfwerk zijn nog niet overall gerealiseerd. De zorg voor een mooi handschrift en een ordelijke schikking in de schriften en de banken verschilt van klas tot klas.
- Ook al is er de mogelijkheid om breed te observeren en op alle persoonlijkheidsfacetten te focussen, toch zien wij in de observatieschriften of notities van de lagere afdeling het cognitieve primeren. Sommige weinig gestructureerde registraties wekken de indruk dat niet planmatig en gericht wordt geobserveerd en dat de leerkrachten zich beperken tot losse en/of occasionele waarnemingen.
- De klastitularissen rapporteren geregeld over de resultaten die de kinderen bereiken. De rapporten wijzen op de inspanningen van het team om breed te rapporteren en te communiceren. Over alle leergebieden, ook de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' en 'sociale vaardigheden' wordt gerapporteerd. Voor het eerste leerjaar is een ingroeirapport voorzien. Er is ruimte voor aanvullende com-

mentaar door de leerkrachten en de ouders hebben de mogelijkheid om schriftelijk te reageren op de verstrekte informatie.

- Afspraken en regels lezen we onder meer in het schoolreglement. Binnen de klasgroepen zijn er eveneens duidelijke regels en afspraken. Bij het begin van het schooljaar komen ze meestal tot stand in samenspraak met de leerlingen. De kleuteronderwijzers gebruiken hiervoor ook passende pictografische voorstellingen in hun klasbeeld. Vooral de intensieve aandacht en de consequente houding van de directeur en alle teamleden door het schooljaar heen, creëert voor de kinderen een ordelijke en veilige leeromgeving. Maandelijks staan aandachtspunten die de leefhouding stimuleren in de focus. Deze na te leven houdingen worden geëvalueerd op schoolniveau. Op klasniveau worden vooropgestelde actiepunten geëvalueerd door de leerlingen zelf in samenspraak met de titularis.
- De functionele schoolorganisatie voorkomt tijdverlies. In het kleuteronderwijs is er een vlotte overschakeling van klassikale naar gedifferentieerde activiteiten. In de lagere afdeling bieden alle leerkrachten zinvolle extraopdrachten aan waardoor dode momenten tot een minimum zijn herleid. De overschakeling naar andere werkvormen verloopt vlot. In beide onderwijsniveaus vinden we trouwens variatie in groepeerings- en werkvormen, maar ook in leeractiviteiten met het oog op het verhogen van de kinderactiviteit.
- In het lager onderwijs zijn er ruime kansen tot actief leren. In meerdere klassen is daarvoor een behoorlijk aanbod binnen contract- en/of hoekenwerk. Wij stellen evenwel vast dat binnen deze werkvorm het differentiëren in het kader van zorgverbreding nog geen algemene verworvenheid is. Tijdens bijgewoonde activiteiten vermijden de meeste leerkrachten langdradige instructies waarbij het luisteren centraal staat. We zien veelal 'kinderen in actie'.

Beoordeling

De leerkrachten streven een harmonische ontwikkeling na, conform het pedagogisch project. In beide onderwijsniveaus krijgen de cognitieve, de sociaal-emotionele en de motorische ontwikkeling voldoende kansen. Voor sommige domeinen worden de leerplandoelen nog niet systematisch bewaakt. Dit geldt vooral binnen wereldoriëntatie en muzische vorming. In de observatie van de harmonische ontwikkeling van de kinderen zijn er vooral in de lagere school nog groeikansen. Het opzet om brede vorming te realiseren binnen een positief pedagogisch klimaat scoort goed. In enkele klassen kan de klasinrichting en -uitrusting nog beter uitgebouwd worden. De teamleden gebruiken de klastijd veelal efficiënt en stimuleren de kinderen tot actief en participatief leren. De school realiseert in behoorlijke mate de brede ontwikkeling.

2.1.3 Zorgbreedte realiseren

In welke mate stemt de school, op een **deskundige, doordachte, systematische** en **geïntegreerde** wijze, haar werking af op de mogelijkheden en de specifieke noden van de kinderen?

- In het schoolwerkplan vinden we een uitgebreid hoofdstuk over het zorgbeleid. De school neemt het leren van elk kind als uitgangspunt. Daarbij zijn *'bekwaamheid, belangstelling, motivatie en inzet'* sleutelwoorden. Het team opteert ervoor om de klastitularis als *'sleutelfiguur'* te laten fungeren. Verder krijgt de functieomschrijving van het zorgteam concrete invulling. Die uitgesproken zorgvisie krijgt op schoolniveau vooral invulling door een aantal interne, structurele voorzieningen. Naast de 10/36 zorgcoördinatie en negentien lestijden GOK put de school twaalf lestijden uit het reguliere pakket voor zorginterventies en extra differentiatiemogelijkheden. Bovendien zijn onder de leiding van de directeur en zorgcoördinator een aantal schoolafspraken gemaakt over onder meer volgsystemen en over stappenplannen met betrekking tot zorgbrede werking.
- De zorgcoördinator is voltijds bezig met diverse aspecten van het zorgbeleid. Zij is - samen met de directeur, de collega in GOK-lestijden en de CLB-medewerkster - verantwoordelijk voor functionele zorgstructuren en -documenten en voor de GOK-uitwerking. Het zorgteam evolueert naar een middenkader. Geregeld heeft het overleg. Vanuit een sterktezwakteanalyse is een operationeel plan ontstaan dat op school-, leerkrachten- en leerlingenniveau aangeeft wat verder wordt toegepast en wat meer wordt uitgediept of voor het eerst aangepakt. Dit concrete plan laat evaluatie achteraf gemakkelijk toe.
- Bij het GOK-project viel de keuze na een globale analyse op de thema's 'preventie en remediëring', 'taalvaardigheid' en 'socio-emotionele ontwikkeling'. Intussen is ook de specifieke analyse gebeurd en liggen doelen vast in een GOK-beleidsplan. Voor het kleuterniveau zijn tien lestijden voorzien. Toch zien we dat voor de oudste kleutergroep (met 27 kinderen) het zorgteam weinig interventies kan uitvoeren op leerlingenniveau. Alle teamleden moeten zich afvragen of de belangen van de kinderen - en in het bijzonder de risicokinderen - hierbij op de eerste plaats komen.
- Gegevens over de beginsituatie verkrijgen de teamleden op het einde van het schooljaar tijdens formele overgangsgesprekken met collega's van de vorige klas. Leerkrachten kunnen de individuele kinddos-

siers opvragen bij de zorgcoördinator die ze in orde heeft gebracht. Individuele observatiefiches maar ook info van MDO-besprekingen en van externen zijn opgenomen. Resultaten van het leerlingvolgsysteem maken nog geen geïntegreerd onderdeel uit. Huisbezoeken staan in functie van rekrutering. Kinderen die nieuw zijn op school worden thuis bezocht. Op een infoavond per klas zijn er in september contactmogelijkheden met ouders. Onder de leiding van de zorgcoördinator zijn in alle lagere klassen voor sommige domeinen van Nederlands en wiskunde beginsituatiemetingen gebeurd.

- In het kleuteronderwijs is door de kleuteronderwijzers gekozen voor een volgsysteem dat een ruime waaier van ontwikkelingsaspecten viseert. Over de leefgroepen heen is continuïteit en gradatie voorzien. Op klasobservatielijsten visualiseren ze geregeld de gedragingen en de vorderingen van kleuters voor een aantal concrete doelen. De meesten noteren per kleuter ook gegevens in een observatieschrift of -map. Voorgaande vaststellingen worden met behulp van de computer geordend per kind en geven vulling aan het kinddossier. Al die gegevens leiden voorlopig soms naar een expliciet gedifferentieerd aanbod op niveau binnen de klas.
- De kleuters krijgen voldoende de kans om op eigen tempo en volgens eigen interesse te werken. Gezelschapsspellen en puzzels zijn veelal geordend naar moeilijkheidsgraad waardoor de kleuters op hun niveau kunnen werken.
- Leerkrachten van het lager onderwijs realiseren een goede trajectregistratie in de loop van het schooljaar met informatie uit methodegebonden en eigen toetsen. Naast gegevens over de cognitieve component vinden we weinig gegevens over sociale vaardigheden en leren leren. De rapporten verplichten leerkrachten om concreet en breed te rapporteren. Het is niet duidelijk waarop de niet-cognitieve rapportgegevens gebaseerd zijn. Omtrent het opstellen van foutenfrequentietabellen en -analyses bestaan geen concrete schoolafspraken, maar meerdere leerkrachten leggen er vanaf het begin van het schooljaar al een aantal over.
- Om voortgang te meten voor spelling, technisch lezen en bepaalde domeinen van wiskunde hanteren de teamleden en de zorgcoördinator enkele keren per jaar genormeerde toetsen. Lang niet bij iedereen leidt dit tot specifieke werk- en/of groepeeringsvormen waarbij concrete doelen op klas-, groeps- of individueel niveau resulteren in niveaudifferentiatie. Voor technisch lezen gebeurt dit wel in klassendoorbreekende momenten. Er zijn ook niveaugroepen bij het zwemonderricht.
- De meeste leerkrachten lassen momenten of specifieke activiteiten in voor verlengde instructie, naast binnenklasdifferentiatie en individualisatie. Beschikbare differentiatie- en remediëringfiches bij de wiskundemethode worden niet altijd aangewend. In vrijwel alle klassen komt toch een of andere vorm van hoeken-, contract- en/of computerwerk voor, waarbij vooral differentiatie naar tempo of interesse, én soms naar niveau mogelijk zijn. Leerkrachten voorzien overal soms gevarieerde uitlooptaken. 'Maatwerk' binnen de evaluatie is beperkt. Vooral bij de oudste kleutergroep en in enkele lagere klassen krijgen de kinderen frequent de kans om aan zelfevaluatie te doen.
- Omwille van een instroom met veel doelgroepleerlingen kan van de school worden verwacht dat ze een intense zorgverbredende aanpak realiseert. Resultaten van volgsysteemtoetsen bevestigen trouwens leerachterstanden bij sommige kinderen. Frequent staan dan ook MDO-vergaderingen met overlegkansen met het CLB geprogrammeerd. Inmiddels beschikt de school over een duidelijke strategie met betrekking tot hulpverlening. In een eerste fase moet een binnenklasaanpak tot resultaten leiden en pas als die onvoldoende blijkt, wordt de hulp van de zorgcoördinator ingeroepen. In stap drie wordt een beroep gedaan op externen en de laatste stap is een doorverwijzing naar het buitengewoon onderwijs.
- De leerkrachten van beide niveaus zijn alert voor signalen in verband met leer- en gedragsmoeilijkheden, verkregen door observatie en evaluatie van de kinderen. Sommige teamleden brengen de problemen heel duidelijk in kaart. De procedure voor het signaleren ligt vast. Er is voldoende frequente communicatie met het CLB. In beide niveaus vindt een systeem met handelingsplanblad met verwijzing naar specifieke begeleidingshulp al ingang. Op school is bij het kindvolgsysteem remediëringmateriaal voorhanden maar is momenteel niet gekend bij de klastitularissen. In de nabije toekomst wil de zorgcoördinator hier werk van maken. Preventie en remediëring gebeuren mede daardoor nog te beperkt binnen een langetermijnvisie met bijbehorende effectmeting.
- In het lager onderwijs spelen de meeste leerkrachten 'kort op de bal' en werken voorlopig wat intuïtief en vanuit persoonlijke ervaring aan symptomen van een probleem. Aan een systematische remediëring met stappenplan op langere termijn komt men meestal niet toe, ook niet op basis van vaststellingen bij toetsen uit het volgsysteem. Enkele leerkrachten hebben wél zinvolle notities over de planning en uitwerking van hun zorgverbredend werk met individuele kinderen en/of remediëringsgroepen. Als bepaalde doelen bij kleuters tijdelijk uitvallen, bewaken de kleuteronderwijzers te weinig systematisch dat daarvoor op termijn nog specifieke interventies gebeuren.
- Enkele kleuters krijgen logopedische hulp tijdens de reguliere onderwijstijd. Voor enkele lagere schoolkinderen gebeurt dit naschools. Info-uitwisseling komt geregeld aan bod. Ook de ondersteuning door het revalidatiecentrum wint meer en meer aan integratie. Voor twee kleuters (type 4) en één leerling van de eerste klas (type 7) loopt een GON-integratieproject. De additionele hulp beantwoordt in voldoende tot sterke mate aan de vooropgestelde doelen. De interventies getuigen van specifieke doelgerichtheid en

grondige voorbereiding en uitwerking. Voor de leerlinggerichte werking is er een langetermijnplanning. De wederzijdse gedachtewisselingen met het team zijn intens en integratiebevorderend.

Beoordeling

De school maakt op dit ogenblik - samen met het zorgteam - op een goede manier werk van vooral een kader waarbinnen teamleden een houvast krijgen om meer gestructureerd en volgens een bepaalde strategie zorgbreed te werken. Gehanteerde middelen leiden voorlopig echter slechts in een te beperkt aantal gevallen naar zeer concrete doelen voor differentiatie- en remediëringsmomenten. De zorgcoördinator geeft impulsen aan een structurele en gestructureerde zorgbrede en zorgverbredende werking van de school. Haar inbreng is motiverend bij heel wat mogelijkheden om onderwijs op maat in de dagelijkse werking te integreren en om functionele remediëringkansen voor risicokinderen op te zetten. Ook voor het volgen van kinderen zet het schoolteam in beide niveaus waardevolle stappen die aansluiten bij de concrete zorgbrede visie. Een aanpak van problemen met een efficiënt handelingsplan op langere termijn is nog in een beginstadium. De MDO-communicatie is geëvolueerd tot een sterk punt in de schoolwerking. De integratie van interventies door derden komt duidelijk aan bod.

2.2 Organisatorisch functioneren

2.2.1 Beschikken over een gezamenlijke doelgerichtheid

In welke mate is de school in staat om via een **gelijkgerichte visie** op doelen en middelen, via **zelfevaluatie** en **positionering**, de onderwijskundige doelen te realiseren?

- Op schoolniveau is het een gewoonte om formeel in werkgroepen en daarna met het hele team aan een gemeenschappelijk gedragen visie te werken. Echte schoolwerkplanontwikkeling is dan ook al meerdere jaren opgestart. De aandacht voor pedagogisch-didactische onderwerpen is vertaald in vele concrete school- en klasafspraken. Gezamenlijk projecten en activiteiten opzetten is het team niet vreemd. In het verleden heeft het team al meerdere keren schoolprojecten – onder meer rond kunst- uitgewerkt.
- Er liggen concrete prioriteiten vast, waaraan interactief en ondersteund tijdens studiedagen en nascholing wordt gewerkt. Hierbij is voldoende bereidheid troef en meerdere resultaten zijn zichtbaar, zoals onder meer op vlak van zorgverbredend werken, het uitschrijven van bepaalde leerlijnen, de wijze van observeren en registreren van vorderingen van kinderen.
- Leerkrachten hebben er weinig moeite mee om sterke punten van de school weer te geven. Ze vermelden als kwaliteiten: een prima teamgeest met goede opvang van nieuwe collega's; een sterke aandacht voor elk kind op alle vlakken binnen een kansrijk milieu; een open relatie met ouders. De schoolinfrastructuur is een terugkerend aandachtspunt. Profileren en positionering is een blijvende zorg omdat de school moet kampen tegen een aantal vooroordelen die in de kaart spelen van de naburige gemeenteschool.
- Binnen de werkgroepen maar ook op schoolniveau reflecteren de teamleden over hun werking. Telkens als er belangrijke wijzigingen worden doorgevoerd, wil het team de evaluatiestap effectief invoeren. Naar aanleiding van het opstellen van een nieuw beleidsplan binnen het GOK-dossier voerde het team – door middel van KLOSC-bevraging en het standpuntspel – een uitgebreide sterktezwakteanalyse. Recente bijsturingen in de schoolaanpak wijzen er op dat het team een goede kijk heeft op haar zwakke punten. Bij teamvergaderingen of op meer informele momenten gebeurt al een evaluatie van onder meer projecten, nascholing en specifieke activiteiten.
- De voortgang op klasniveau wordt hoofdzakelijk met eigen en methodegebonden toetsen en enkele genormeerde toetsen uit het volgsysteem gemeten. Deze evaluaties vormen niet direct de aanleiding om op schoolniveau langs formele gedachtewisseling eventuele bijsturingen met betrekking tot de inspannings- en resultaatsverbintenis af te spreken.
- De verwachtingen naar andere onderwijsparticipanten zijn duidelijk omschreven in het schoolwerkplan.
- De school doet heel wat inspanningen om een 'goede naam' te verwerven. Ze maakt daarbij gebruik van eigen publicaties en haalt er af en toe de pers bij. Ze profileert zich terecht als een kindvriendelijke en sportactieve school. Het team organiseert ook geregeld activiteiten om zich als een entiteit met dynamiek naar buiten te profileren. Er zijn initiatieven, waarbij ook ouders hun inbreng hebben. Het team selecteert uit het aanbod van de stedelijke diensten en heeft contacten met plaatselijke verenigingen. Het participeert aan activiteiten en wedstrijden die passen in het eigen pedagogisch project.

Beoordeling

Het team bezit heel wat elementen die wijzen op een behoorlijke gezamenlijke doelgerichtheid. Voor steeds meer aspecten wordt gestart vanuit een visie. Overleg binnen prioriteiten resulteert in voldoende mate in concrete afspraken en strategieën, die in het schoolwerkplan worden opgenomen.

Zelfevaluatie is een belangrijk element binnen de kwaliteitscirkel. Het team grijpt heel wat middelen aan om zich te positioneren en te profileren.

2.2.2 Beschikken over een intern leiderschap om een eigen beleid te voeren

In welke mate is de school in staat om **richting** te geven, de gevaren koers te bewaken, **gerichte druk** uit te oefenen en een **ondersteunend netwerk** te creëren met het oog op de realisatie van de onderwijskundige doelen?

- De directeur zet de krijtlijnen uit en bepaalt in grote mate het algemeen schoolbeleid. Hij profileert zich duidelijk als een intern leider en weet alle participanten van de schoolgemeenschap op een efficiënte manier in te schakelen voor het onderwijs- en opvoedingsproces. Hij probeert zoveel mogelijk aandacht te schenken aan de verschillende verantwoordelijkheden binnen zijn ambt. Een goede teamgeest omschrijft hij als 'de meest gezonde basis' voor organisatorische en onderwijskundige schoolkwaliteit. De directeur staat positief tegenover onderwijsvernieuwingen en poogt zijn team te laten aanknopen met recente onderwijsontwikkelingen. De personeelsvergaderingen maar ook de zorgcoördinator en bepaalde werkgroepen vervullen een centrale rol bij de pedagogisch-didactische sturing.
- De leerkrachten kunnen voor technische en inhoudelijke hulp steeds terecht bij de directeur of bij de beleidsmedewerkers. De zorgcoördinator vervult meer en meer de centrale rol bij het zorgverbredend werken. De beleidsmedewerker ICT daarentegen slaagt er nog onvoldoende in om zowel ICT-vaardigheden als doel en als middel tot een meerwaarde te verheffen. Richting geven en koersbewaking verschillen dan ook grondig bij deze twee beleidsmedewerkers.
- In verschillende mondelinge en schriftelijke afspraken, in de organisatorische mededelingen en tijdens de grondig voorbereide personeelsvergaderingen geeft de directeur richting aan het onderwijsgebeuren. Uit gesprekken en documenten vernemen we dat deze overlegmomenten veelal efficiënt verlopen.
- Tijdens de vooral losse klascontacten volgt de directeur de klasrealisaties op. Hij weet het werk van zijn leerkrachten te waarderen en treedt passend op als de belangen van de kinderen in het gedrang komen. Voor de nieuwe leerkrachten is er een bezoek met verslaglegging, dat achteraf wordt besproken. Bij de bespreking van de toetsen van het leerlingvolgsysteem is hij betrokken. De teamleden getuigen dat hij op de hoogte is van hun klaspraktijk.
- Vorig schooljaar werden alle teamleden uitgenodigd voor een 'persoonlijk gesprek'. Een afvaardiging van het schoolbestuur was hierbij aanwezig. Deze gesprekken kaderden binnen de geplande herstructurering met de bedoeling de persoonlijke verwachtingen van de personeelsleden te kennen.
- De directeur delegeert meerdere taken naar diverse werkgroepen, maar probeert zoveel als mogelijk te participeren aan de bijeenkomsten. De leerkracht bewegingsopvoeding is schoolsportgangmaker en coördineert de naschoolse sportactiviteiten. De administratieve medewerkster levert een belangrijke bijdrage in de administratieve taak van de directeur.
- Er is een oudercomité en een vriendenkring. De ondersteuning situeert zich op diverse vlakken: van organiseren en begeleiden van kinderactiviteiten tot allerlei hand- en spandiensten.

Beoordeling

In deze school wordt zeer duidelijk richting gegeven en de gevaren koers bewaakt. De directeur oefent op een efficiënte manier gerichte druk uit op zijn team. Toch is het wenselijk om meer ondersteunende en evaluatieve klasbezoeken te organiseren. Er is in sterke mate een ondersteunend netwerk. Deze school beschikt aldus over een goed functionerend intern leiderschap.

2.2.3 Beschikken over het vermogen tot communicatie en overleg

In welke mate benut de school de **communicatie- en overlegmogelijkheden** om de onderwijskundige doelen te realiseren?

- De informatiedoorstroming van de directeur naar de teamleden verloopt vlot en efficiënt. Iedere week krijgt elk teamlid de weekberichten digitaal toegestuurd. Op maandagochtend voor schooltijd volgt een toelichting. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van een mededelingenbord in het lerarenlokaal waar ook een aantal tijdschriften, nuttige documentatie en een veelheid aan informatie ter inzage liggen. Dringende mededelingen of nieuwtjes worden eventueel in het individuele berichtenvak gedeponeerd. Informele gesprekken en teambijeenkomsten dragen bij tot een open en transparante communicatie. Al deze formatie bevordert het organisatorisch maar ook het onderwijskundig functioneren van de school. De directeur is nagenoeg permanent aanwezig en altijd aan te spreken door ouders, kinderen en teamleden.
- Het is een gewoonte om informeel samen te komen tijdens de pauzes. Het lerarenlokaal speelt hierbij een centrale rol. De school plant ook momenten van meer georganiseerde 'teambuilding' en een aantal meer feestelijke samenkomsten versterken de onderlinge band.
- Bij de aanvang van het schooljaar wordt de maandelijkse personeelsvergadering zo nauwkeurig mogelijk gepland. Soms wordt ze georganiseerd voor het hele team of deeltijds opgesplitst in subgroepen of per onderwijsniveau. Er wordt gezocht naar een evenwicht tussen pedagogisch-didactische onderwer-

- pen en organisatorische zaken. De parallelklassen overleggen wekelijks. Ze bakenen leerinhouden af maar plannen ook belangstellingpunten of thema's voor wereldoriëntatie en brainstormen samen rond de uitbouw ervan. Soms bespreken zij terloops ook de evolutie van sommige kinderen.
- De teamsamenkomsten verlopen vergadertechnisch zeer behoorlijk en in een gemoedelijke sfeer. Ze worden vooral voorbereid door de directeur. De teamleden kennen vooraf de agendapunten en hebben de gelegenheid om agendapunten aan te vullen. Voor bijeenkomsten gericht op pedagogisch-didactische items maakt de directeur soms vooraf een werktekst op of krijgen de leerkrachten de opdracht om vooraf bepaalde info door te nemen. Het verslag wordt bij beurtrol opgemaakt en aan elk teamlid bezorgd.
 - De democratische instelling van de directeur leidt ertoe dat de teamleden voorstellen kunnen formuleren en kunnen meebeslissen over schoolse aangelegenheden. Uit de gesprekken met de leerkrachten vernemen we dat de besluitvorming meestal in consensus gebeurt en dat de besluiten worden opgenomen in het verslag en eventueel in het schoolwerkplan.
 - De overgangsgesprekken bij het begin van het schooljaar beogen vooral de bespreking van de beginsituatie en de evolutie van de kinderen. Bij de MDO's hebben de titularis, de zorgcoördinator en de GOK-leerkracht alsook de CLB-consulente een relevante inbreng. Bij specifieke problemen kunnen ook andere begeleiders worden aangesproken om deel uit te maken van het formeel overleg. Soms worden daarbij ook de ouders uitgenodigd.
 - Buiten de formele bijeenkomsten functioneren meerdere vaste of tijdelijke werkgroepen om zowel schoolse en organisatorische activiteiten als pedagogisch-didactische inhouden en actiepunten uit te werken. Dit resulteerde vooralsnog niet in een gelijkgerichte, continue onderwijsaanpak en een gegradeerd onderwijsleeraanbod voor wereldoriëntatie en muzische vorming.
 - De contacten tussen de school en de ouders zijn vrij intens. Behalve de informele gesprekken en de schoolpoortcontacten, zijn er elk schooljaar georganiseerde initiatieven, waarbij de uitwisseling van informatie over de vorderingen van de kinderen of over de klas- en schoolwerking centraal staan. De ouders krijgen geregeld schriftelijke informatie via de schoolwebsite, de infobrochure, de schoolagenda van de lagere leerlingen of de degelijk uitgewerkte heen-en-weermap voor de kleuters, de rapporten, de schoolkranten. De ideeënbus aan de ingang van de school biedt ouders de kans om vragen of voorstellen te formuleren. Samen met het team organiseerde het oudercomité een tevredenheidsonderzoek voor de ouders. De respondenten waren bijzonder tevreden over de schoolwerking en het geboden onderwijs maar uitten hun bezorgdheid over de veiligheid van de schoolomgeving en de hygiëne op school.
 - De werking van de ouderraad is gericht op de goede samenwerking tussen de ouders en de school met het oog op het onderwijs- en opvoedingswelzijn van de kinderen. Vanuit een sterke betrokkenheid wil de ouderraad de ouders betrekken bij het schoolgebeuren door informatieve en vormende activiteiten te organiseren, inspraak te bieden in een aantal schoolse aangelegenheden, het organiseren of ondersteunen van activiteiten, de school materieel en financieel ondersteunen en de profilering en positionering van de school naar buiten te brengen.
 - Er is een goede samenwerking met het CLB. Wekelijks is de vaste medewerkster op school aanwezig. Persoonlijke contacten kunnen gepland worden of individuele testen worden uitgevoerd. Bij het MDO is de consulente aanwezig en reikt zij suggesties aan bij de opmaak van de hulpstrategie of het remediëlingsplan.
 - Op de bijeenkomsten van de directeurs van de scholengemeenschap, waar ook de netgebonden pedagogische begeleidingsdienst meestal aanwezig is, worden hoofdzakelijk agendapunten besproken vanuit de koepel.
 - Tijdens de netwerkvergaderingen worden meer onderwijskundige onderwerpen behandeld die het pedagogisch-didactische gebeuren op de klasvloer ondersteunen. De directeur kent aan deze bijeenkomsten een meerwaarde toe.
 - De vergaderingen met het schoolbestuur ervaart de schoolleider als ondersteunend voor de administratieve schoolwerking.
 - Met de revalidatiecentra, met het CLB, met externe hulpverleners en de GON-begeleiding zijn er geregeld contacten. Naar het zeggen van de directeur wordt die samenwerking door alle participanten als positief ervaren. De school probeert eveneens, door gezamenlijke vergaderingen, nascholingen en hospiteerbeurten tot een hechtere samenwerking te komen met het secundair onderwijs. De wettelijke overlegorganen - zoals de schoolraad en het LOC - functioneren naar behoren en de voorwaarden om efficiënt te vergaderen zijn vervuld.

Beoordeling

De school beschikt over voldoende structurele mogelijkheden tot overleg en communicatie. Vanuit een onderwijskundige bezorgdheid worden die zoveel als mogelijk functioneel benut om een gelijkgerichte en continue onderwijsaanpak en een gegradeerd onderwijsleeraanbod te realiseren. Voor onder meer ICT, muzische vorming en wereldoriëntatie door de school heen is dat nog niet optimaal

en dringt bijsturing zich op. Het participatieve leiderschap biedt ruimte voor een democratische besluitvorming die de betrokkenheid van de deelnemers bevordert. De frequente contacten met externen zijn ondersteunend voor de schoolwerking en komen de begeleiding van de kinderen ten goede.

2.2.4 Beschikken over ruimte voor professionele ontwikkeling

In welke mate bevordert de school de **professionele ontwikkeling** van de teamleden om de onderwijskundige doelen te realiseren?

- De leerkrachten krijgen kansen en worden ook aangemoedigd om nieuwe zaken uit te proberen en aan te leren.
- Titularissen komen veeleer op een informele wijze in de klas van een collega. Er zijn spontane samenwerkingsverbanden tussen de parallelklassen en/of opeenvolgende leergroepen. Ze waarderen de steun die ze van elkaar ondervinden. Illustratief zijn de extramurale uitstappen die leraren gezamenlijk of binnen aanliggende leergroepen voorbereiden, crea-activiteiten, klasoverstijgende projecten of het gezamenlijk voorbereiden van een opener of een sluiters van een maandpunt of project. Tijdens de wekelijkse overlegmomenten doen enkele teamleden aan intervisie, wat kansen biedt om de professionele ontwikkeling te bevorderen. Het zorgteam geeft frequent onderwijskundige ondersteuning, tips of aanbevelingen.
- De meeste teamleden zijn vernieuwingsbereid maar het is in deze school niet echt gebruikelijk om tijdens kindvrije momenten intentioneel te leren van en met elkaar door hospiteerbeurten of door teamteaching. Uitzonderlijk wordt een bezoek in een andere klas gebracht in verband met de klasinrichting. Dat houdt in dat de knowhow en de expertise van sommige titularissen slechts in geringe mate doorstromen naar andere collega's.
- De schoolleider creëert mogelijkheden om zichzelf te bekwalimen. Hij bespreekt geregeld zijn ervaringen met het zorgteam en ook met collega's van de scholengemeenschap en hij neemt eveneens deel aan een geformaliseerd netwerk van schoolhoofden. Volgens zijn zeggen bevorderen al deze activiteiten zijn pedagogisch-didactische en vaak ook wel orthodidactische inzichten.
- De personeelsvergaderingen, de werkgroepen en de pedagogische studiedagen of bijgewoende lezingen en nascholingen bieden eveneens kansen tot intervisie en het verwerven van theoretische en/of praktische achtergrondinformatie.
- Tijdens de informele gesprekken en de losse klascontacten krijgen teamleden soms feedback van de directeur over hun functioneren. Jonge of nieuwe leerkrachten krijgen recent een onthaalbrochure en informatie. De coaching en de deskundigheidsbevordering van die leerkrachten gebeurt in hoofdzaak door de parallelleerkracht.
- Teamleden worden gestimuleerd om - naast hun onderwijsopdracht - ervaringen op te doen met andere taken en verantwoordelijkheden door de deelname aan werkgroepen en daardoor hun deskundigheid te verhogen.
- Actuele informatie en interessante publicaties stuurt de directeur via mail door aan alle betrokkenen. In de leraarskamer liggen tijdschriften en info ter inzage. Er is een behoorlijk uitgebouwde school- en leerkrachtenbibliotheek. Uit gesprekken blijkt dat de gebruiksfrequentie van de leerkrachtenbibliotheek laag ligt en de achtergrondinformatie weinig wordt geraadpleegd.
- De school streeft naar een optimale zorgverbredende werking en ontwikkelt gespecialiseerde achtergrondinformatie in de orthotheek. Voor specifieke problemen kan het team steeds terecht voor ondersteunende literatuur bij de zorgcoördinator en/of bij de CLB-consulente.
- De directeur geeft alle informatie over het externe nascholings- en begeleidingsaanbod door. Vanuit een leerkrachtenbevraging worden de voorkeuren vergeleken met het aanbod en de noden van de school en daaruit wordt dan een keuze gemaakt voor teamgerichte nascholingen. Daarbuiten heeft het corps ook de vrijheid om zich individueel professioneel te bekwalimen. Naast de teamgerichte nascholing, meestal gericht op de realisatie van de schoolprioriteiten, volgen enkele leerkrachten meestal naschools, op eigen initiatief of uit persoonlijke interesse, individuele nascholingssessies gericht op het vaardiger begeleiden van de leerlingen.
- Volgens de directeur en meerdere teamleden zijn de meeste nascholingssessies veelal gericht op de concrete klassenwerking en voldoen ze vaak aan de verwachtingen. Uit gesprekken en observaties stellen we echter vast dat de implementatie van de teamgerichte en de multiplicatie van de individuele nascholing niet steeds duidelijk zijn op de werkvloer.

Beoordeling

Het team krijgt kansen tot professionele ontwikkeling. Schoolintern worden die in voldoende mate benut. Hoewel sommige teamleden gebruik maken van de mogelijkheden tot interne deskundigheidsbevordering, is het leren van en met elkaar nog geen verworvenheid en berust dit meer op vrijblijvendheid. Bovendien wordt de aanwezige onderwijskundige achtergrondinformatie veeleer sporadisch geraadpleegd. De coaching van jonge of nieuwe teamleden door ervaren collega's en/of pa-

ralleleerkracht gebeurt op een spontane wijze maar is niet systematisch uitgebouwd. De implementatie van teamgerichte vernieuwingsinhouden en de multiplicatie van individuele nascholing zijn niet steeds duidelijk en geven wel eens een gedifferentieerd beeld in de uitvoering ervan. Niettemin ondersteunt de professionele ontwikkeling in voldoende mate het realiseren van de beoogde onderwijskwaliteit.

2.3 Synthesebeeld

Deze basisschool 'De Stap' heeft de laatste jaren belangrijke en juiste 'stappen' gezet naar een goede onderwijskwaliteit. In deze school overheerst een hechte werkgemeenschap met een positieve schoolsfeer, wat onder meer blijkt uit een sterke communicatie zowel binnen het team als met externen. Daarin speelt de huidige directeur – ondersteund door de zorgcoördinator - een belangrijke rol. Hij weet zijn mensen te motiveren en voor hun verantwoordelijkheid te plaatsen door meerdere taken te delegeren. Hij gaat op zoek naar nascholingsinitiatieven met betrekking tot prioriteiten, die groeien uit formele zelfevaluatie. Door zijn inzet, zijn voortdurende pedagogisch-didactische bezorgdheid maar vooral door zijn uitstekend management slaagt hij erin om de gezamenlijke doelgerichtheid en de professionele ontwikkeling op te voeren. Dankzij deze belangrijke, positieve organisatorische kenmerken kan het bijna niet anders dat de realisatie van de drie onderwijskundige doelen behoorlijk scoort.

Door het efficiënt gebruik van vooral het ontwikkelingsplan in het kleuteronderwijs en onderwijsleerpakketten in het lager onderwijs worden de basiscompetenties in ruime mate gerealiseerd, hoewel de school deze outputgegevens nog te weinig analyseert op schoolniveau. Binnen de leergebieden is er de laatste jaren beduidend meer aandacht voor continuïteit en gradatie in leerinhouden, behalve voor wereldoriëntatie en muzische vorming. Voor deze twee leergebieden worden de leerplannen soms te weinig gevolgd en bevaakt. De aandacht voor werkelijkheidsgericht onderwijs, voor horizontale samenhang tussen de leergebieden en voor cognitieve leerstrategieën is in voldoende mate aanwezig. De leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden komen nu gestructureerd en planmatig aanbod. Voor leren leren is er nog een sterk gediversifieerd beeld en kan nog meer op schoolniveau worden gestroomlijnd.

Het schoolteam viseert uitdrukkelijk een belangrijke optie uit haar pedagogisch project: de harmonische ontwikkeling van het totale kind, gekaderd binnen een stimulerend pedagogisch klimaat. Ze bereikt dit door meerdere domeinen binnen de leergebieden evenwichtig aan bod te laten komen, door het consequent hanteren van onderwijsleerpakketten én door frequent te variëren in werk- en groeiperingsvormen. In enkele klassen kan het positief klimaat worden gestimuleerd door een meer werkelijkheidsnabije klasinrichting, door een gevarieerde klasinrichting en –uitrusting. Sommige klaswanden kunnen actueler en didactischer worden aangekleed waardoor de functionaliteit van bepaalde leerinhouden zal verhogen. Het ontwikkelen van ICT-vaardigen als doel op zich en als middel om de onderwijskwaliteit te verhogen, blijft een uitdaging.

Tenslotte levert het schoolteam al behoorlijke inspanningen om zorgbreed te werken. Tijdens de lesobservaties zien we kinderen in actie en hanteren de teamleden veelal tijdig gevarieerde werk- en groeiperingsvormen waardoor binnenklasdifferentiatie effectief kansen krijgt. Toch blijft zorgverbredend werken op beide niveaus nog te veel beperkt tot structuren die wat diepgang missen. Observaties en evaluaties vormen nog te weinig de basis voor doelgerichte differentiatie- en remediëringmomenten. De inbreng van externe instanties is behoorlijk geïntegreerd in de zorgbrede werking.

De aanwezige goede onderwijskwaliteit krijgt soms ten onrechte te weinig bevestiging en waardering van de buitenwereld. Profilering en positionering blijven daarom verder noodzakelijk. De goede teamgeest, de gelijkgerichtheid en de vernieuwingsbereidheid binnen het team en de gewoonte tot onderling overleg zijn hoopvolle tekenen dat de school op het huidige positieve elan verder kan groeien. De geformuleerde aanbevelingen kunnen eveneens bijdragen om de kwaliteit van het opvoedings- en leerproces nog verder op te trekken en te realiseren.

2.4 Aanbevelingen onderwijskundig en organisatorisch functioneren

Met de bedoeling een schoolintern proces van kwaliteitszorg te stimuleren, formuleert de onderwijsinspectie vanuit schoolontwikkelingsperspectief een aantal aanbevelingen. Op deze manier wil zij aangeven waar eventuele actieterreinen gelegen zijn. Zo kan de school:

- Er in bepaalde leergroepen voor zorgen dat de leerplandoelen en het evenwicht binnen de leergebieden wereldoriëntatie en muzische vorming niet verloren gaan door een te beperkt gebruik van leerplannen en/of ongecontroleerde selectie uit het aanbod van gekozen onderwijsleerpakketten.

- De leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' verder gericht en planmatig uitbouwen.
- Een beleidsvisie ontwikkelen omtrent ICT en deze adequaat realiseren in de klaspraktijk
- Ruimte – en tijdsaders dynamischer aanwenden.
- Klasinrichting en –uitrusting - in het bijzonder de klaswand - herdenken en optimaliseren waar het kan.
- Ook niet-cognitieve aspecten van de ontwikkeling bij de kinderen van het lager onderwijs observeren en evalueren.
- De zorgverbredende interventies organiseren waar de nood groot is.
- Het plannen, uitvoeren en evalueren van de klasinterne hulpverlening aan risicokinderen gestructureerder en planmatiger uitbouwen.

3 Risicobeheersingsbeleid

3.1 Toelichting

De inspectie heeft een signaalfunctie voor de scholen in het kader van een dynamisch risicobeheersingsbeleid. Zij steunt hierbij op artikel 7 § 4 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 1999: *“De inspectie zal een marginale controle uitoefenen op de voorwaarden inzake hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid. Tevens zal zij onderzoeken of de materieel bevoegde overheden geen tekortkomingen hebben vastgesteld en of alle wettelijk vereiste veiligheidsattesten zijn afgeleverd.”*

Aan de hand van de dynamische inspectie-index zijn volgende vier indicatoren onderzocht:

- ❶ De organisatie van het veiligheids- en welzijnsbeleid
- ❷ De bewoonbaarheid van de schoolinfrastructuur
- ❸ De veiligheid van de leer- en werkomgeving
- ❹ Hygiëne, gezondheid en milieuzorg

Iedere indicator wordt gedekt door een aantal variabelen. In de bijlage van dit verslag wordt elke variabele gewaardeerd op een schaal van 0 tot en met 4.

3.2 Aanbevelingen risicobeheersingsbeleid

Om het risicobeheersingsbeleid te optimaliseren kan de school:

- De ‘rode vleugel’ renoveren (o.a. stromend water, nieuwe ramen...)
- De speelplaats in orde brengen.
- De welzijnsmappen in orde brengen.
- De opmerkingen uit het brandweerverslag en uit het verslag van de elektrische installaties wegwerken.

De school dient de volgende maatregelen te integreren in het beleidsplan en verbeteracties op te nemen in het jaaractieplan:

- nihil

4 Andere wettelijke bepalingen

4.1 Didactisch materieel en schooluitrusting

De school beschikt over voldoende didactisch materieel en over een aangepaste schooluitrusting om de ontwikkelingsdoelen na te streven.

4.2 Wettelijke voorschriften

Voor zover de inspectie bij de controle van een aantal documenten heeft kunnen vaststellen, wordt de schooladministratie op een correcte manier bijgehouden en afgehandeld. De school leeft de wettelijke voorschriften na, behalve voor:

- voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' beschikt de school niet over een planning zoals artikel 44 van het Decreet Basisonderwijs voorschrijft.

4.3 Aanbevelingen naleving andere wettelijke bepalingen

- Een planning opmaken waardoor de school kan aantonen dat ze aan de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' werkt.

5 Conclusies en advies

5.1 Conclusies

- ◆ Het **onderwijskundig** en het **organisatorisch** functioneren in deze school **voldoen**.
- ◆ Het **risicobeheersingsbeleid** in deze school **voldoet**.
- ◆ De naleving van de **andere wettelijke bepalingen** in deze school **voldoet**.

5.2 Advies

In uitvoering van het Decreet van 17 juli 1991, inzonderheid het artikel 5, alsmede in uitvoering van het Besluit van 2 februari 1999, artikel 10, wordt een **gunstig advies** uitgebracht voor verdere erkenning en subsidiëring.

De inspecteurs basisonderwijs

De coördinerend inspecteur

Herman Muylle

Viviane Druant

Willy Vermeire

Datum van verzending aan het schoolbestuur en de directie:

Voor kennisneming:

De directie

Het schoolbestuur

Naam:

Naam en functie:

Datum:

Datum:

Het ondertekende verslag moet binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst teruggezonden worden aan de coördinerend inspecteur. Het schoolbestuur kan op- of aanmerkingen formuleren na kennisneming van dit verslag en deze meezienden als bijlage.

Vak bestemd voor de stafleden van de inspectie basisonderwijs			
De coördinerend inspecteur			
Willy Vermeire Driegotenkouter 22 9220 Hamme	Verslag		Handtekening
	ontvangen	doorgestuurd	
De inspecteur-generaal basisonderwijs			Handtekening
Roger Peeters Hendrik Consciencegebouw 4BC04 Koning Albert II-laan 15 1210 BRUSSEL	Datum		